

HR HELSIŃSKA FUNDACJA
PRAW CZŁOWIEKA

PRAWO O ZGROMADZENIACH

PRAKTYCZNY PRZEWODNIK

stan prawny na sierpień 2017 r.

Spis treści

1. WOLNOŚĆ ZGROMADZEŃ.	3
2. CZYM JEST ZGROMADZENIE?	3
3. KTO MOŻE ZORGANIZOWAĆ ZGROMADZENIE?	4
4. RODZAJE ZGROMADZEŃ.	4
5. ZGROMADZENIA ZWYKŁE	5
5.1. Organizacja	5
5.2. Zakaz organizacji	6
5.3. Odwołanie od decyzji o zakazie	7
5.4. Przewodniczący zgromadzenia	7
5.5. Rozwiązanie zgromadzenia	8
6. ZGROMADZENIA CYKLICZNE.	8
6.1. Definicja zgromadzenia cyklicznego	8
6.2. Zgoda na organizację.....	9
6.3. Uprzywilejowanie zgromadzeń cyklicznych	10
7. ZGROMADZENIA UPROSZCZONE.	11
7.1. Definicja zgromadzenia uproszczonego	11
7.2. Tryb notyfikacji	11
7.3. Zakazanie zgromadzenia uproszczonego	11
8. ZGROMADZENIA SPONTANICZNE.	12
8.1. Definicja zgromadzenia spontanicznego	12
8.2. Organizacja zgromadzenia spontanicznego	12
8.3. Rozwiązanie zgromadzenia spontanicznego	12
9. ZASADY UCZESTNICTWA W ZGROMADZENIU.	13
10. DZIAŁANIA POLICJI WOBEC UCZESTNIKÓW ZGROMADZENIA. ...	14
Wylegitymowanie	14
Mandat	14
Zatrzymanie	15

1. WOLNOŚĆ ZGROMADZEŃ

Wolność zgromadzeń przysługuje każdemu człowiekowi.

Podstawowym aktem regulującym wolność zgromadzeń w Polsce jest ustawa z 24 lipca 2015 r. Prawo o zgromadzeniach.

Chronią ją:

- Konstytucja RP (art. 57);
- Europejska Konwencja Praw Człowieka (art. 11);
- Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych (art. 21).

Dzięki temu jeśli polskie organy władzy naruszyły Twoje prawo do organizacji i uczestnictwa w zgromadzeniach, możesz zwrócić się ze skargą do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka lub Komitetu Praw Człowieka.

Jednak pamiętaj, że wcześniej musisz wykorzystać wszystkie środki zaskarżenia w Polsce.

2. CZYM JEST ZGROMADZENIE?

Do uznania zgrupowania osób za „zgromadzenie” konieczne jest **łącznie** spełnienie dwóch warunków:

- 1) miejsce zgromadzenia – zgromadzenie musi odbywać się na otwartej przestrzeni dostępnej dla nieokreślonych imiennie osób w określonym miejscu (nie może więc odbywać się np. w budynku lub miejscu, do którego dostęp mają wyłącznie osoby zaproszone);
- 2) cel zgromadzenia – przedmiotem zgromadzenia musi być odbycie wspólnych obrad lub wspólne wyrażenie stanowiska w sprawach publicznych.

Dla uznania danego zbiorowiska ludzi za zgromadzenie nie ma znaczenia liczba uczestników, jak też to, czy jego uczestnicy stoją w miejscu, czy też maszerują. Kwestie te mogą mieć jednak wpływ na procedurę zgłoszenia zgromadzenia (zob. punkt 7).

Zgromadzeniem nie są:

- różnego rodzaju imprezy artystyczne lub sportowe (np. mecze piłki nożnej). Tego rodzaju wydarzenia, jeśli ma w nich uczestniczyć odpowiednio wysoka liczba osób, stanowią tzw. „imprezy masowe” i są objęte szczególnymi regulacjami zawartymi w ustawie o imprezach masowych;
- „zbiegowisko”, które jest przypadkowym skupiskiem publicznym. Ze zbiegowiskiem mamy do czynienia np. wówczas, gdy przechodnie gromadzą się wokół osoby, która zastabnie lub wokół miejsca wypadku. Ze względu na swój charakter, zbiegowisko nie podlega określonym w prawie o zgromadzeniach obowiązkom notyfikacyjnym, a jego uczestnicy nie są objęci ochroną przewidzianą w tej ustawie. Nieopuszczenie zbiegowiska na żądanie właściwego organu (np. policji lub straży miejskiej) stanowi wykroczenie.

3. KTO MOŻE ZORGANIZOWAĆ ZGROMADZENIE?

Organizatorem może być zarówno osoba fizyczna, jak i prawna (np. stowarzyszenie lub fundacja).

Nie mogą zorganizować zgromadzenia:

- osoby poniżej 18 roku życia;
- osoby ubezwłasnowolnione (częściowo lub całkowicie).

Osoby te mogą jednak uczestniczyć w zgromadzeniach.

4. RODZAJE ZGROMADZEŃ

Ustawa przewiduje następujące rodzaje zgromadzeń:

- zgromadzenie zwykłe;
- zgromadzenie uproszczone;

- zgromadzenie cykliczne;
- zgromadzenie spontaniczne.

Rodzaj zgromadzenia ma wpływ przede wszystkim na kształt procedury zawiadomienia właściwego urzędu o organizacji zgromadzenia.

5. ZGROMADZENIA ZWYKŁE

5.1. Organizacja

Podstawowym typem zgromadzeń są zgromadzenia zwykłe.

Do ich organizacji konieczne jest zawiadomienie organu gminy w taki sposób, aby wiadomość dotarła do organu nie wcześniej niż na 30 dni i nie później niż na 6 dni przed planowaną datą zgromadzenia. Zawiadomienia można dokonać na piśmie, faksem, ustnie lub elektronicznie (e-mailem).

W zawiadomieniu należy podać następujące informacje:

- dane dotyczące organizatora zgromadzenia (imię, nazwisko, PESEL, adres, e-mail, telefon);
- dane dotyczące przewodniczącego zgromadzenia;
- cel zgromadzenia;
- data, godzina i miejsce rozpoczęcia zgromadzenia, przewidywany czas trwania, przewidywana liczba uczestników oraz ewentualna trasa przejścia ze wskazaniem miejsca zakończenia zgromadzenia;
- informacja o środkach służących zapewnieniu pokojowego przebiegu zgromadzenia, o ile organizator zgromadzenia je zaplanował.

Do zawiadomienia należy załączyć:

- zgodę osoby wskazanej jako przewodniczący zgromadzenia na pełnienie tej funkcji (może nim być organizator) oraz jej zdjęcie (albo zdjęcie organizatora, jeśli to on jest przewodniczącym).

5.2. Zakaz organizacji

Do organizacji zgromadzenia nie jest potrzebna zgoda organu w formie decyzji lub innego aktu administracyjnego, jednak najpóźniej na 96 godzin przed planowanym rozpoczęciem zgromadzenia, organ gminy może go zakazać. Jeśli tego nie uczyni (lub decyzja o zakazie zostanie uchylona przez sąd), zgromadzenie może się odbyć zgodnie z planem.

Zgromadzenie zwykłe może zostać zakazane wyłącznie w następujących przypadkach:

- jego cel narusza wolność pokojowego zgromadzania się, uczestnicy mają posiadać broń, materiały wybuchowe, wyroby pirotechniczne lub inne niebezpieczne materiały lub narzędzia, narusza zasady organizowania zgromadzeń lub jego odbycie się narusza przepisy karne;
- jego odbycie może zagrażać życiu lub zdrowiu ludzi albo mieniu w znacznych rozmiarach;
- ma się odbyć w miejscu i czasie, w których odbywają się zgromadzenia cykliczne.

Sam fakt, że w tym samym (lub częściowo tym samym, zwłaszcza jeśli między odległość między zgromadzeniami ma być mniejsza niż 100 m) miejscu i czasie ma się odbyć inne, zgłoszone wcześniej zgromadzenie, nie jest wystarczającym powodem do zakazania zgromadzenia, chyba że w grę wchodzi zgromadzenie cykliczne. Jedynie wówczas, gdy równoczesne odbycie wszystkich planowanych zgromadzeń zagrażałoby życiu lub zdrowiu ludzi albo mieniu w znacznych rozmiarach, możliwe jest zakazanie tych zgromadzeń, które zgłoszono później.

Decyzja o zakazie zgromadzenia jest publikowana na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej organu gminy oraz przekazywana drogą elektroniczną organizatorowi.

5.3. Odwołanie od decyzji o zakazie

W terminie 24 godzin od publikacji decyzji o zakazie organizacji zgromadzenia w BIP organizator może odwołać się od niej do właściwego miejscowo sądu okręgowego.

Odwołanie powinno zostać rozpatrzone przez sąd w ciągu 24 godzin od wniesienia. Postanowienie sądu okręgowego uchylające decyzję o zakazie organizacji zgromadzenia jest natychmiastowo wykonalne, co oznacza, że zgromadzenie może się odbyć, chyba że przed rozpoczęciem zgromadzenia zostanie wydane postanowienie sądu apelacyjnego uwzględniające apelację organu gminy na niekorzyść organizatora.

Od postanowienia sądu I instancji przysługuje, zarówno organizatorowi (jeśli sąd nie uwzględnił jego odwołania), jak i organowi gminy (jeśli sąd uchylił decyzję o zakazie organizacji zgromadzenia), zażalenie do sądu apelacyjnego. Wnosi się je w terminie 24 godzin od wydania orzeczenia przez sąd okręgowy. Sąd apelacyjny powinien wydać wyrok w ciągu kolejnych 24 godzin.

Cała procedura odwoławcza powinna odbyć się w taki sposób, aby umożliwić organizatorom uzyskanie orzeczenia sądowego przed planowaną datą zgromadzenia.

5.4. Przewodniczący zgromadzenia

Nad prawidłowym i pokojowym przebiegiem zgromadzenia czuwa przewodniczący zgromadzenia.

Zadania przewodniczącego:

- pozostawanie w kontakcie z przedstawicielami organu gminy lub policji, jeśli są oni obecni na zgromadzeniu;
- wypraszenie ze zgromadzenia osób, które łamią prawo albo próbują udaremnić zgromadzenie.

Jeżeli uczestnicy zgromadzenia nie podporządkowują się poleceniom przewodniczącego lub przebieg zgromadzenia narusza przepisy prawa o zgromadzeniach albo przepisy karne, przewodniczący powinien rozwiązać zgromadzenie.

Z funkcją przewodniczącego zgromadzenia łączy się również szczególna odpowiedzialność. Jeśli umyślnie nie podejmuje on środków niezbędnych dla zapewnienia zgodnego z przepisami prawa przebiegu zgromadzenia oraz zapobieżenia powstaniu szkód z winy uczestników zgromadzenia, popełnia wykroczenie podlegające karze grzywny. Karane grzywną lub ograniczeniem wolności jest przewodniczenie zgromadzeniu po rozwiązaniu go.

5.5. Rozwiązanie zgromadzenia

Zgromadzenie może być również rozwiązane przez przedstawiciela organu gminy, jeśli przebieg zgromadzenia zagraża życiu lub zdrowiu ludzi albo mieniu w znacznych rozmiarach lub narusza przepisy prawa o zgromadzeniach ustawy albo przepisy karne.

Przed rozwiązaniem zgromadzenia w ten sposób, należy dwukrotnie ostrzec o takiej możliwości jego uczestników oraz uprzedzić przewodniczącego o konieczności rozwiązania zgromadzenia. Decyzja o rozwiązaniu zgromadzenia wydawana jest w formie ustnej i powinna być ogłoszona przewodniczącemu zgromadzenia lub, gdy skontaktowanie się z nim jest niemożliwe, publicznie uczestnikom zgromadzenia. Po rozwiązaniu zgromadzenia uczestnicy powinni się rozejść, gdyż w przeciwnym razie mogą zostać ukarani grzywną.

Dodatkowo w ciągu 72 godzin od wydania decyzji powinna być ona doręczona na piśmie organizatorowi, który w ciągu 7 dni może ją zaskarżyć do sądu okręgowego. Wyrok w tej sprawie powinien zostać wydany w ciągu 30 dni od otrzymania przez sąd odwołania. Rozstrzygnięcie sądu okręgowego może zostać zaskarżone do sądu apelacyjnego w ciągu 5 dni od doręczenia.

6. ZGROMADZENIA CYKLICZNE

6.1. Definicja zgromadzenia cyklicznego

Institucja „zgromadzeń cyklicznych” została wprowadzona do polskiego prawa w grudniu 2016 r.

Aby zgromadzenie mogło zostać uznane za cykliczne wymagane jest spełnienie następujących warunków:

- **częstotliwość organizacji:** zgromadzenia muszą być organizowane co najmniej 4 razy w roku według opracowanego terminarza lub co najmniej raz w roku w dniach świąt państwowych i narodowych;
- **tożsamość organizatora i miejsca:** muszą być organizowane przez tego samego organizatora w tym samym miejscu (jeśli zgromadzenie jest stacjonarne) lub na tej samej trasie (jeśli w grę wchodzi marsz);
- **organizowanie podobnych zgromadzeń w przeszłości oraz ich szczególny cel:** zgromadzenia tego rodzaju muszą mieć odpowiednio długą historię – powinny odbywać się w ciągu ostatnich 3 lat, choćby nawet nie w formie zgromadzeń, i mieć na celu w szczególności uczczenie doniosłych i istotnych dla historii Rzeczypospolitej Polskiej wydarzeń.

6.2. Zgoda na organizację

Do cyklicznego organizowania zgromadzeń niezbędna jest zgoda wojewody wydawana w formie decyzji administracyjnej. Wniosek w tej sprawie składa organizator najpóźniej na 7 dni przed planowaną datą pierwszego z cyklu zgromadzeń.

We wniosku należy przedstawić:

- cel zgromadzeń,
- ich liczbę;
- terminy.

Decyzja w przedmiocie zgody na cykliczne organizowanie zgromadzeń powinna zostać wydana nie później niż na 5 dni przed planowanym terminem pierwszego z cyklu zgromadzeń. Jeśli wojewoda odmówi udzielenia zgody na organizację zgromadzeń cyklicznych, organizator może odwołać się do sądu na zasadach takich, jak w przypadku odwołania od decyzji w sprawie zakazu zgromadzenia zwykłego.

Decyzja wojewody uprawnia do cyklicznego organizowania zgromadzeń przez maksimum 3 lata od przeprowadzenia pierwszego z cyklu zgromadzeń. Wojewoda może jednak cofnąć decyzję o zgodzie na wniosek organizatora lub jeżeli co najmniej dwukrotnie nie doszło do organizacji zgromadzenia w przewidzianym terminie z przyczyn, za które ponosi odpowiedzialność organizator.

6.3. Uprzywilejowanie zgromadzeń cyklicznych

Zgromadzeniom cyklicznym przyznano bezwzględne pierwszeństwo wobec zgromadzeń zwykłych i uproszczonych. Oznacza to, że nie jest dopuszczalne zorganizowanie kontrdemonstracji w miejscu i czasie, w którym odbywa się zgromadzenie cykliczne.

Jest to wystarczający powód do zakazania zgromadzenia, nawet jeśli jego odbycie równocześnie ze zgromadzeniem cyklicznym nie zagrażałoby bezpieczeństwu lub porządkowi publicznemu. Co więcej, jeśli w chwili wydania przez wojewodę decyzji o zgodzie na organizację zgromadzeń cyklicznych zgłoszone były już wcześniej inne zgromadzenia, organ gminy musi wydać decyzję o ich zakazie. Ma na to 24 godziny od poinformowania go o wydaniu zgody na organizację zgromadzeń cyklicznych, a gdy tego nie uczyni, zarządzenie zastępcze w tej sprawie wydaje wojewoda. Decyzje te podlegają zaskarżeniu do sądu okręgowego na takich samych zasadach, jak „zwykłe” decyzje o zakazie organizacji zgromadzenia.

Tego rodzaju uprzywilejowanie zgromadzeń cyklicznych wywołuje wiele kontrowersji. W wyroku z 16 marca 2017 r. (sygn. akt Kp 1/17) Trybunał Konstytucyjny orzekł, że omawiana konstrukcja nie narusza Konstytucji. W związku jednak z tym, że orzeczenie to zostało wydane przy udziale 3 osób wadliwie wybranych na stanowisko sędziego TK, moc prawna tego wyroku jest dyskusyjna. Ponadto, rozstrzygnięcie TK nie pozbawia organizatorów, którym zabroniono organizacji zgromadzenia z uwagi na kolizję ze zgromadzeniem cyklicznym, możliwości złożenia skargi do organów międzynarodowych np. Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Dopuszczalne jest również powoływanie się na Europejską Konwencję Praw Człowieka w postępowaniu przed organami krajowymi, gdyż zgodnie z art. 91 ust. 2 Konstytucji RP „umowa międzynarodowa ratyfikowana za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie ma pierwszeństwo przed ustawą, jeżeli ustawy tej nie da się pogodzić z umową”.

7. ZGROMADZENIA UPROSZCZONE

7.1. Definicja zgromadzenia uproszczonego

Zgromadzenie może być zorganizowane w trybie uproszczonym, jeśli w ocenie organizatora nie będzie ono powodować utrudnień w ruchu drogowym, a w szczególności powodować zmiany w jego organizacji.

7.2. Tryb notyfikacji

Organizacja zgromadzenia uproszczonego wymaga uprzedniego zgłoszenia właściwemu organowi. Postępowanie w tej sprawie jest w zasadzie zbliżone do notyfikacji zgromadzenia zwykłego, z następującymi zmianami:

- **właściwy organ:** zawiadomienie o organizacji zgromadzenia uproszczonego składa się do właściwego gminnego (miejskiego) centrum zarządzania kryzysowego, a w przypadku gdy w danej gminie nie zostało ono utworzone – wojewódzkiego centrum zarządzania kryzysowego;
- **termin:** nie wcześniej niż na 30 dni i nie później niż na 2 dni przed planowaną datą zgromadzenia;
- **brak wskazania przewodniczącego:** w zgłoszeniu nie wskazuje się przewodniczącego, gdyż zgromadzenie uproszczone kierowane jest przez organizatora.

7.3. Zakazanie zgromadzenia uproszczonego

Zgromadzenie uproszczone nie może być zakazane. Od zasady tej prawo o zgromadzeniach nie przewiduje żadnych wyjątków, co oznacza, że dopuszczalne jest organizowanie zgromadzeń uproszczonych jako kontrademonstracji wobec zgromadzeń cyklicznych (potwierdził to Sąd Apelacyjny w Warszawie w postanowieniu z 2 czerwca 2017 r., sygn. akt I ACz 889/17).

Jednak przedstawiciel organu gminy może rozwiązać zgromadzenie, jeśli:

- jego przebieg zagraża życiu lub zdrowiu ludzi albo mieniu w znacznych rozmiarach;

- powoduje istotne zagrożenie bezpieczeństwa lub porządku ruchu drogowego na drogach publicznych;
- narusza przepisy prawa o zgromadzeniach albo przepisy karne, a organizator zgromadzenia uprzedzony przez przedstawiciela organu gminy o konieczności rozwiązania zgromadzenia, nie rozwiązuje go.

Decyzja o rozwiązaniu podlega ogłoszeniu na takich samych zasadach, jak w przypadku rozwiązania zgromadzenia zwykłego i w analogiczny sposób może zostać zaskarżona do sądu okręgowego.

8. ZGROMADZENIA SPONTANICZNE

8.1. Definicja zgromadzenia spontanicznego

Aby zgromadzenie mogło zostać uznane za spontaniczne muszą zostać spełnione następujące warunki:

- związek zgromadzenia z wydarzeniem związanym ze sferą publiczną;
- nagły i niemożliwy do wcześniejszego przewidzenia charakter ww. wydarzenia;
- odbycie zgromadzenia w innym terminie byłoby niecelowe lub mało istotne z punktu widzenia debaty publicznej.

Cechy te odróżniają zgromadzenie od zbiegowiska, które, choć również spontaniczne, ma jednak charakter przypadkowy.

8.2. Organizacja zgromadzenia spontanicznego

Organizacja zgromadzenia spontanicznego nie wiąże się z żadnymi formalnościami. W szczególności nie jest wymagane uprzednie zgłoszenie organom administracji. Nie może ono również zostać zakazane.

8.3. Rozwiązanie zgromadzenia spontanicznego

Funkcjonariusz policji może rozwiązać zgromadzenie spontaniczne, jeśli:

- jego przebieg zagraża życiu lub zdrowiu ludzi albo mieniu w znacznych rozmiarach;
- jego przebieg powoduje poważne zagrożenie bezpieczeństwa lub

porządku publicznego;

- powoduje istotne zagrożenie bezpieczeństwa lub porządku ruchu drogowego na drogach publicznych;
- jego przebieg narusza przepisy prawa o zgromadzeniach albo przepisy karne;
- zakłóca przebieg zgromadzenia organizowanego zwykłego, cyklicznego lub uproszczonego.

9. ZASADY UCZESTNICTWA W ZGROMADZENIU

Uczestnicy wszystkich zgromadzeń publicznych, niezależnie od trybu, w jakim zostały one zorganizowane, mogą:

- mieć przy sobie transparenty;
- wznosić okrzyki i podejmować wszelkie inne niezakazane działania, akceptowane zwyczajowo w czasie różnego rodzaju demonstracji.

Zachowania takie nie mogą być traktowane jako wykroczenie w postaci zakłócania porządku publicznego. Odmienna interpretacja godziłaby w samą istotę wolności zgromadzeń.

Uczestnicy zgromadzenia nie mogą:

- posiadać przy sobie broni, materiałów wybuchowych, wyrobów pirotechnicznych lub innych niebezpiecznych materiałów lub narzędzi. Złamanie tego zakazu stanowi wykroczenie i podlega karze aresztu do 14 dni, karze ograniczenia wolności albo karze grzywny;
- uniemożliwiać lub przeszkadzać w organizacji lub przebiegu innego, legalnego zgromadzenia (bp. blokować trasę zaplanowanego przemarszu). W przypadku podejmowania takich zachowań grozi kara ograniczenia wolności albo grzywna. Takiej samej karze podlega zajmowanie lub odmowa opuszczenia miejsca, którym inna osoba lub organizacja rozporządza jako organizator lub przewodniczący. Oznacza to, że wszelkie kontrmanifestacje powinny mieć charakter pokojowy i w pełni respektować prawa organizatorów i uczestników innych zgromadzeń. Sam fakt organizacji kontrdemonstracji nie może być jednak postrzegany jako „uniemożliwianie lub przeszkadzanie” w organizacji lub przebiegu innego zgromadzenia.

Naruszeniem prawa jest także nieopuszczenie miejsca zgromadzenia po jego rozwiązaniu oraz niepodporządkowanie się żądaniom lub poleceniom przewodniczącego zgromadzenia lub jego organizatora. Oba te czyny stanowią wykroczenia podlegające karze grzywny.

10. DZIAŁANIA POLICJI WOBEC UCZESTNIKÓW ZGROMADZENIA

Wylegitymowanie:

- **przyczyny:** policja może wylegitymować uczestników zgromadzenia wyłącznie wówczas, gdy jest to potrzebne do realizacji jej zadań ustawowych, związanych przede wszystkim z rozpoznawaniem, zapobieganiem i wykrywaniem przestępstw i wykroczeń;
- **przebieg:** przed przystąpieniem do wylegitymowania, policjant powinien podać swój stopień, imię i nazwisko, a także podstawę prawną i przyczynę wylegitymowania;
- **konsekwencje odmowy:** odmowa okazania dokumentu potwierdzającego tożsamość lub podanie fikcyjnych danych osobowych stanowi wykroczenie i podlega karze grzywny;
- **prawo do zażalenia:** masz prawo złożyć zażalenie do właściwego miejscowo prokuratora, jeśli uważasz, że sposób przeprowadzenia wylegitymowania naruszył prawo.

Mandat:

- **podstawy:** w razie popełnienia przez uczestnika wykroczenia, funkcjonariusz policji może ukarać go mandatem w wysokości do 500 zł;
- **odmowa przyjęcia mandatu:** w razie odmowy przyjęcia mandatu, funkcjonariusz kieruje do sądu wnioski o ukaranie. Sprawa może trafić do sądu również wówczas, gdy funkcjonariusz policji nie zdecyduje się na ukaranie uczestnika mandatem, lecz zamiast tego od razu skieruje wniosek o ukaranie;
- **postępowanie sądowe:** postępowanie sądowe jest dwuinstancyjne, co oznacza, że strona niezadowolona z orzeczenia może odwołać się do sądu II instancji. Apelację należy złożyć w terminie 7 dni od doręczenia wyroku pierwszej instancji z uzasadnieniem.

Zatrzymanie:

- **podstawy:** zatrzymanie przez policję uczestników zgromadzenia z uwagi na podejrzenie popełnienia przez nich wykroczenia może nastąpić jedynie wyjątkowo. Jest to dopuszczalne tylko w razie ujęcia osoby na gorącym uczynku lub bezpośrednio potem, o ile nie można ustalić jej tożsamości lub jeżeli zachodzą podstawy do zastosowania wobec niej postępowania przyspieszonego. W zakresie typowych wykroczeń związanych z uczestnictwem w zgromadzeniu, postępowanie przyspieszone będzie mogło jednak być prowadzone w zasadzie wyłącznie wobec osób niemających stałego miejsca zamieszkania lub miejsca stałego pobytu lub przebywających na terytorium RP jedynie czasowo, jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że rozpoznanie sprawy w postępowaniu zwyczajnym będzie niemożliwe lub znacznie utrudnione;
- **limity czasowe:** jeśli podstawą zatrzymania jest niemożność ustalenia tożsamości osoby, nie może ono trwać dłużej niż 24 godziny. W przypadku zatrzymania związanego z trybem przyspieszonym maksymalny termin jest dłuższy i wynosi 48 godzin. Po upływie tych terminów, osoba musi zostać niezwłocznie zwolniona;
- **prawa osoby zatrzymanej:**
 - żądanie poinformowania najbliższej rodziny i pracodawcy o fakcie zatrzymania;
 - kontakt z adwokatem lub radcą prawnym – funkcjonariusz policji może jednak zastrzec, że będzie obecny podczas takiej rozmowy;
 - zażalenie na zatrzymanie do sądu (termin na jego złożenie wynosi 7 dni od czynności zatrzymania);
 - odszkodowanie za niewątpliwie niestuszne zatrzymanie.

Inne zasady będą stosowane w razie uznania przez organy ścigania, że doszło do popełnienia przestępstwa. W takim przypadku zatrzymanie może trwać maksymalnie 72 godziny, przy czym w ciągu pierwszych 48 godzin prokurator musi skierować do sądu wnioski o zastosowanie tymczasowego aresztowania, a w ciągu następnych 24 godzin sąd musi wydać w tej sprawie postanowienie. Więcej informacji na temat uprawnień osób zatrzymanych i tymczasowo aresztowanych można znaleźć pod adresem <http://www.hfhr.pl/poznaj-swoje-prawa/>.

ZGRO

MA

 HELSIŃSKA FUNDACJA
PRAW CZŁOWIEKA

DZE

ZNAJDŹ NAS:

www.hfhr.pl

facebook.com/hfhrpl

twitter.com/hfhrpl

youtube.com/thehfhr

instagram.com/hfhrpl

NIWA